

УДК 658.8

С.П. УСИК, Ю.М. НЕЧЕПУРЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну

РИНОК ТОРТІВ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті розглянуто динаміку виробництва тортів в Україні, розраховано основні показники зміни ринку на основі статистичної інформації останніх років. Також надано характеристику найбільших виробників тортів та їх місце у кондитерській галузі України

Ключові слова: торт, кондитерська галузь, статистика, динаміка

Кондитерські вироби є традиційно популярними в Україні. При рівні споживання 5,3 кг на душу населення за рік, країна є восьмою у світі за споживанням солодощів. Обсяг виробництва кондитерської промисловості складає біля 3 % ВВП країни, а частка України на світовому ринку – 1 % (більше 90 млрд. дол. США). Стабільно високий рівень попиту на цю продукцію та достатнє забезпечення власними сировинними ресурсами сприяли розвитку кондитерської галузі в Україні, де торти посідають значне місце. Сьогодні за насиченістю та асортиментом ринок тортів України майже нічим не відрізняється від ринку європейських країн. З кожним роком кількість виробників зростає, а їх асортимент розширюється, враховуючи можливості виробництва та відповідні для цього умови.

Об'єкти та методи дослідження

Об'єктом дослідження виступає діяльність основних виробників на ринку тортів України. В ході досліджень використані такі загальнонаукові методи, як аналіз, синтез, метод аналогій та моделювання, а також статистичні методи – статистичне спостереження, зведення, групування і зображення статистичних даних.

Постановка завдання

Метою статті є виявлення основних тенденцій розвитку ринку тортів України, а також обґрунтування напрямів покращення діяльності підприємств, що виробляють даний вид продукції.

Результати та їх обговорення

У структурі харчової промисловості галузь борошняних кондитерських виробів (в т. ч. тортів) має значну частку, є розвиненою, динамічно діючою та цілком сформованою. Приватизація в галузі призвела до появи нових та більш вагомих володарів підприємств, що дозволило більшості виробників встановити сучасні виробничі та пакувальні лінії, підвищити якість та розширити асортимент продукції, вивести на ринок нові бренди та інтенсифікувати діяльність в області маркетингу.

Національна кондитерська промисловість представлена підприємствами, що входять до системи Міністерства Аграрної Політики України ЗАТ «Укркондитер», ТОВ «Укрпродсоюз», Об'єднання «Укрхлібпром» та неасоційованих підприємств приватного сектору. Галузеве формування ЗАТ «Укркондитер» було створено в період приватизації та з 1991 року представляє інтереси вітчизняних кондитерів в органах влади, суспільних організаціях, серед професіоналів, як всередині країни, так і за її межами. В систему «Укркондитер» входять 28 фабрик, заводи продтоварів, цехи і підприємства громадського харчування. Сумарна виробнича потужність 28 кондитерських фабрик становить до 3/4 обсягу виробництва кондитерської промисловості України [1].

Об'єднання підприємств хлібопекарної промисловості «Укрхлібпром» налічує близько 120 хлібопекарських підприємств України, діяльність яких охоплює понад 70% виробництва хліба та хлібобулочних виробів від загального їх випуску.

Масове виробництво тортів сконцентровано переважно на кондитерських підприємствах Києва і Донецької областях. Наприклад, частка КК «Roshen» у випуску тортів складає понад 23 %, ТОВ «Онiкс» – 7 %, Київський «БКК» – 6 %, Київський хлібокомбінат № 12 – близько 5 %, ТОВ «Виробничо-харчовий комбінат Нивки» – 4 % і ТОВ Кондитерська фабрика «Квітень» – 2 % [2].

Але в умовах фінансово-економічної кризи України в 2009 році галузь почала втрачати обсяги виробництва, що впродовж 1996-2008 років зростали, досягнувши свого максимального рівня в 2008 році – 301 тис. т. Згідно статистичних даних, у 2009 році, в порівнянні з 2008 роком, виробництво тортів скоротилося майже на 13,5 %, до 259 тис. т. (рис. 1).

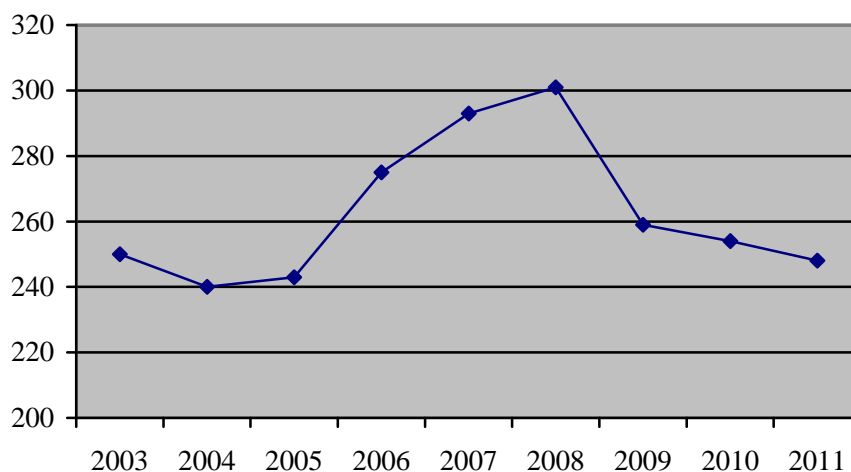

Рис. 1. Виробництво тортів в Україні в 2003-2011 рр., тис. т

Вже наприкінці 2008 року відчувалися незначні спади випуску тортів. Якщо звичайно в передноворічний період в країні зростало виробництво та споживання солодощів, то останні три місяці 2008 року стали виключенням з правил. Виробники кондитерських виробів у жовтні 2008 року випустили на 5 % менше своєї продукції, ніж за аналогічний період 2007 року, а в листопаді та грудні – менше на 15 % та 20 % відповідно. Проте за рахунок позитивної динаміки в першій половині 2008 року кондитерським підприємствам в цілому вдалося виробити не менше продукції, ніж у 2007 році.

Збільшення продажу в 2009 році в натуральному виразі не відбувалося, проте зростання реалізації тортів у грошовому виразі було помітним. Внаслідок зростання цін на енергоносії, на вітчизняну сировину, коливань валютного курсу (виробники імпортують какао-продукти, горіхи, ізюм, жири, упаковку), з початку 2009 року компанії були змушені підняти ціни на свою продукцію в середньому на 5–8 % [3].

За статистичними даними, у 2010 році в Україні виробництво тортів скоротилося на 2 %, а у 2011 – на 2,2 % [4]. Динаміку виробництва тортів в Україні за 2003–2011 рр., а також розрахунок показників динаміки представлено в табл. 1.

Таблиця 1. Динаміка виробництва тортів в Україні, 2003–2011 рр.

Роки	Вироблено, тис. т	Абсолютний приріст, тис. т		Коефіцієнт (темп) росту		Темп приросту, %	
		ланц.	баз.	ланц.	баз.	ланц.	баз.
2003	250,00	-	-	-	-	-	-
2004	240,00	-10,00	-10,00	0,96	0,96	-4,00	-4,00
2005	243,00	3,00	-7,00	1,01	0,97	1,25	-2,80
2006	275,00	32,00	25,00	1,13	1,10	13,17	10,00
2007	293,00	18,00	43,00	1,07	1,17	6,55	17,20
2008	301,00	8,00	51,00	1,03	1,20	2,73	20,40
2009	259,00	-42,00	9,00	0,86	1,04	-13,95	3,60
2010	254,00	-5,00	4,00	0,98	1,02	-1,93	1,60
2011	248,00	-6,00	-2,00	0,98	0,99	-2,36	-0,80
Разом	$\Sigma=2363,00$	$\Sigma=-2,00$	-	$\Pi=0,99$	-	-	-

Виходячи з розрахованих показників, в середньому кожний рік кількість вироблених тортів в Україні зменшувалася на 250 т, про що й свідчить середній коефіцієнт зростання $0,99 < 1$.

Значення показників до 2008 року свідчить про позитивну динаміку та зростання виробництва на ринку тортів України. Вже з 2009 року спостерігається зниження показників, що було пов'язано з фінансово-економічною кризою в країні.

Проте, застосування підприємствами-виробниками кондитерської продукції раціональних підходів до планування своєї діяльності, а також вивчення потреб споживачів дозволять збільшити показники виробництва та споживання тортів в Україні.

Аналіз кондитерського ринку України, а саме сектору тортів, дозволяє визначити рекомендації щодо покращення діяльності підприємств, що виробляють даний вид продукції:

- закупівля малих підприємств більш розвиненими;
- підвищення якості продукції шляхом використання сучасних новітніх технологій виробництва;
- постійний контроль якості сировини;

- проведення досліджень потреб споживачів, надалі врахування результатів аналізу при плануванні маркетингової діяльності;
- використання диференційованого маркетингу;
- розвиток логістичних систем;
- формування цін на продукцію, виходячи із характеристик цільової аудиторії;
- грамотна комунікаційна політика;
- підвищення кваліфікації власного персоналу.

Висновки

Ринок тортів займає вагомую частку у харчовій промисловості України, має стрімкий розвиток та високий рівень конкуренції. Проаналізована у статті динаміка виробництва тортів країни дозволяє виявити негативні тенденції розвитку ринку за останні роки. Проте вітчизняні підприємства мають високий потенціал розвитку та можливості його реалізації, і тільки у разі раціонального використання власних ресурсів (кваліфікованого персоналу, якісної сировини, достовірної інформації про споживачів) вони мають шанси покращити ситуацію, яка склалася сьогодні на ринку тортів України.

Список використаної літератури:

1. Анализ украинского рынка мучнистых кондитерских изделий: Индустриальный анализ ООО «Агентства Промышленных Новостей». – К.: АПН, 2010 – 65 с.
2. Сирохман І.В. Товарознавство цукру, меду, кондитерських виробів: Підручник 2-ге видання, перероблене та доповнене / І.В. Сирохман, Т.М. Лозова. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 616 с.
3. Офіційний сайт Інформаційно-аналітичного центру «Publicity» [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <http://www.publicity.kiev.ua>.
4. Офіційний сайт Агентства промислових новин «Кондитер України» [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrkonditer.kiev.ua>.

Стаття надійшла до редакції 12.04.2012 р.

Рынок тортов Украины: тенденции и перспективы развития

Усик С.П., Нечепуренко Ю.М.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

В статье рассмотрено динамику производства тортов в Украине, рассчитано основные показатели изменений рынка на основании статистической информации последних лет. Также представлено характеристику крупнейших производителей тортов и их место в кондитерской отрасли Украины.

Ключевые слова: торт, кондитерская отрасль, статистика, динамика.

The Ukraine's cakes market: trends and development prospects

Usyk S.P., Nechepurenko J.M.

Kyiv national university of technology and design

In the article the dynamics of cakes production in Ukraine is considered, the main indexes of market change are calculated on the base of the statistical information of the last years. The description of the largest cakes producers and their places in Ukraine's pastry industry are also presented.

Keywords: cake, confectionery industry, statistics, dynamics